Seat No. : ______________

JB-103

January-2023

B.Ed., Sem.-I

B-111 : Accountancy – I

Time : 2:30 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. નીચેના પ્રશ્નો લખો :

   (i) નામાની વ્યાખ્યા આપી, નામાનું મહત્ત્વ સમજાવો. 7

   (ii) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ નામાના ધ્યેયો સમજાવો. 7

   અથવા

   (i) નામા પદ્ધતિનો અર્થ જણાવી તેનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. 7

   (ii) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ નામાના સામાન્ય અને વિશિષ્ટ હેતુઓ સમજાવો. 7

2. નીચેના પ્રશ્નો લખો :

   (i) સૂક્ષ્મ અધ્યાપનનો અર્થ જણાવી તેના સોપાનો સમજાવો. 7

   (ii) વિષયાભિમુખ એટલે શું ? વિષયાભિમુખનું મહત્ત્વ જણાવી, કોઈ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 7

   અથવા

   (i) સિમ્યુલેશનનો અર્થ સમજાવો અને તેના ફાયદા અને મર્યાદા જણાવો. 7

   (ii) છૂટા પાઠનો અર્થ જણાવો તેમજ એકમ આયોજન અને પાઠ આયોજન વચ્ચે તફાવત જણાવો. 7

3. નીચેના પ્રશ્નો લખો : 14

   (i) નીચેના પારિભાષિક શબ્દો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો :

   મિલકતો, મૂડી, લેણીહૂંડી, ઉપાડ, જવાબદારી

   (ii) દીયાના ચોપડે આમનોંધ લખો :

   (1) ₹ 50,000 રોકડા, ₹ 25,000નું ફર્નિચર, 20,000 દેવાદાર, ₹ 25,000 લેણદાર અને મિત્ર હિમાની પાસેથી ₹ 25,000ની લોન લઈ ધંધો શરૂ કર્યો.

   (2) પ્રિયંકા પાસેથી ₹ 25,000નો માલ 10% વેપારી વટાવે અને 5% રોકડ વટાવે ખરીદ્યો. અડધા નાણાં રોકડા આપ્યા.

@geniusguruji

(3) ₹ 30,000નો માલ 10% વેપારી વટાવે અને 5% રોકડ વટાવે પ્રતિકને વેચ્યો. 1/3 ભાગની રકમ ચેકથી અને બાકીની નાણાં રોકડા મળ્યા.

(4) ₹ 70,000નું ફર્નિચર રવિના ફર્નિચર માર્ટમાંથી ખરીધ્યું.

(5) ₹ 10,000 ઈન્કમટેક્ષ ભર્યો.

(6) હાર્મિ પાસેથી ₹ 18,000 નો ક્રોસ ચેક મળ્યો. 10% વટાવ બાદ કર્યા બાદ.

(7) ₹ 10,000ની રોકડ ઓફિસ ખર્ચ માટે અને ₹ 5,000ની રોકડ ઘરખર્ચ માટે બેંકમાંથી ઉપાડી.

અથવા

(i) લક્ષ્મી કોર્પોરેશને તા. 1-4-12ના રોજ ₹ 2,75,000નું એક યંત્ર ખરીધ્યું. આ યંત્રને લાવવાનો તથા ગોઠવવાનો ખર્ચ ₹ 16,000 થયો. યંત્રને ઉપયોગમાં લાવતાં પહેલાં ₹ 20,000નો સમારકામ ખર્ચ થયો. તા. 1-10-13ના રોજ બીજું નવું યંત્ર ₹ 1,36,000માં ખરીધ્યું. જેનો ગોઠવવાનો ખર્ચ ₹ 8,000 થયો. પ્રથમ ખરીદેલ યંત્ર તા. 30-9-14ના રોજ તેની ચોપડે કિંમત પર 40% નુકસાન સાથે વેચી દીધું.

તા. 31-3-15 સુધીનું યંત્ર ખાતું તૈયાર કરો અને વાર્ષિક હિસાબોમાં 2012-13ના વર્ષની તેની હિસાબી અસર દર્શાવો. કંપની યંત્રો પર દર વર્ષે 10% લેખે સીધી લીટીની પદ્ધતિ પ્રમાણે ઘસારો ગણે છે. 7

(ii) તફાવત આપો : 7

(a) સામાન્ય અનામત અને જોગવાઈઓ

(b) સામાન્ય અનામત અને મૂડી અનામત

4. નીચેના પ્રશ્નો લખો :

(i) અંશ અને ઝીલ 3:2 ના પ્રમાણમાં નફો-નુકસાન વહેંચી લેતા એક પેઢીના ભાગીદારો છે. તા. 31-3-2017ના રોજનું કાચું સરવૈયું અને હવાલા પરથી પેઢીના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો. 7

@geniusguruji

અંશ અને ઝીલની ભાગીદારીની પેઢીનું તા. 31-3-2017ના રોજનું કાચું સરવૈયું.

ઉધાર બાકી	રકમ (₹)	જમા બાકી	રકમ (₹)
ઉપાડ : અંશ	5,000	મૂડી ઉપાડ ખાતાં: અંશ	55,000
ઝીલ	5,000	જીલ	45,000
ભાડાપટ્ટાનું મકાન (તા 1-4-16 થી 10 વર્ષ માટે)	60,000	બ્રહ્માની લોન (તા. 1-7-2016થી)	50,000
		મળેલ વટાવ	400
મશીનરી (ઓફિસ)	50,000	લેણદારો	25,000
આપેલ વટાવ	350	કમિશન	2,500
દેવાદારો	40,000	દેવીહૂંડી	5,000
જાવકમાલ ગાડાભાડું	1,200	વેપાર ખાતે	97,250
ફર્નિચર-ફિક્ષ્ચર્સ	5,000		
પગાર	7,500		
ઘાલખાધ	1,200		
લેણીહૂંડી	20,000		
વેપાર ખર્ચ	5,900		
રોકડ સિલક	6,000		
સ્ટોક (31-3-17)	73,000		
	2,80,150		**2,80,150**

હવાલાઓ :

(1) મશીનરી પર 6 % અને ફર્નિચર-ફિક્ષ્ચર્સ પર 20 % લેખે ઘસારો ગણો.

(2) દેવાદારોમાંથી ₹ 500 ઘાલખાધ તરીકે માંડી વાળો.

(3) અંશ અને ઝીલને અનુક્રમે ₹ 5,000 અને ₹ 4,000 વાર્ષિક પગાર આપવાનો છે.

(4) ₹ 500 કમિશનના મળવાના બાકી છે.

(5) પગારના ₹ 3,000 ચૂકવવાના બાકી છે.

(ii) કૃણાલ, નિતેશ અને ભાવિન એક ભાગીદારી પેઢીના ભાગીદારો છે. તેઓ પોતાના નફો-નુકસાન 3 : 2 : 1 ના પ્રમાણમાં વહેંચતા હતા, તે બદલીને 1 : 1 : 1 કરવાનું નક્કી કર્યું, તેથી પાઘડીનું મૂલ્યાંકન કરવાનું નક્કી કર્યું. ભાગીદારી પેઢીના નફા અંગે તથા અન્ય માહિતીના આધારે ભાગીદારી પેઢીની પાઘડીની કિંમત અધિક નફાની ત્રણ વર્ષની ખરીદીને આધારે નક્કી કરો. 7

મિલકતો : ₹ 6,00,000

દેવાં : ₹ 2,50,000

અપેક્ષિત વળતરનો દર : 10 %

ખરેખર નફો :

વર્ષ	નફો (₹)
2014-15	80,000
2015-16	70,000
2016-17	90,000

અથવા

(i) અમદાવાદના દેવ લિમિટેડની સત્તાવાર થાપણ ₹ 10નો એક એવા 4,00,000 ઈક્વિટી શેરમાં વહેંચાયેલી છે. કંપનીએ તેમાંથી 3,00,000 ઈક્વિટી શેર બહાર પાડ્યા, શેરદીઠ રકમ નીચે મુજબ મંગાવવામાં આવી :

અરજી વખતે ₹ 4, મંજૂરી વખતે ₹ 3 આખરી હપ્તા વખતે ₹ 3

કંપનીને 3,60,000 શેર માટે અરજીઓ મળી, વધારાના શેર માટેની અરજીઓ નામંજૂર કરવામાં આવી અને તેનાં નાણાં અરજદારોને પરત કર્યા.

એક શેરહોલ્ડર દિવ્યાએ ધારણ કરેલા 2000 ઈક્વિટી શેર પર આખરી હપ્તાની રકમ સિવાય બધા શેર પર મંજૂરી તથા આખરી હપ્તાની રકમ મળી ગઈ હતી. **7**

કંપનીના ચોપડે ઉપરના વ્યવહારોની આમનોંધ પસાર કરો.

(ii) નીચેના વ્યવહારો પરથી ફક્ત ડિબેન્ચર બહાર પાડવા અંગેની આમનોંધો લખો. (બાબત જે વગર) : **7**

(1) ₹ 100ની મૂળકિંમતના 10 ટકાના 5000 ડિબેન્ચર મૂળકિંમતે જ બહાર પાડ્યા જે મૂળકિંમતે પરત કરવાના છે.

(2) ₹ 100ની મૂળકિંમતના 10 ટકાના 5000 ડિબેન્ચર 5 ટકાના વટાવે બહાર પાડ્યા, જે મૂળકિંમત પરત કરવાના છે.

(3) ₹ 100ની મૂળકિંમતના 10 ટકાના 5000 ડિબેન્ચર 8 ટકાના પ્રીમિયમે બહાર પાડ્યા, જે મૂળકિંમતે પરત કરવાના છે.

5. નીચેના બારમાંથી સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **14**

(i) દૃશ્ય અને અદૃશ્ય મિલકતોની યાદી આપો.

(ii) ભારિત સરેરાશ નફો એટલે શું ?

(iii) મૂડીકૃત નફો એટલે શું ?

(iv) શેર જપ્તી એટલે શું ?

(v) શેરની પ્રમાણસર ફાળવણી એટલે શું ?

(vi) 'ડિબેન્ચર બહાર પાડવાનું નુકસાન' એટલે શું ?

(vii) ડિબેન્ચર પરતની વિધિ સમજાવો.

(viii) આગમન નિગમન પદ્ધતિ એટલે શું ?

(ix) ઉદાહરણ કૌશલ્યની વ્યાખ્યા આપો.

(x) વિષયાભિમુખની કૌશલ્યની વ્યાખ્યા આપો.

(xi) નિદર્શન પદ્ધતિની વ્યાખ્યા આપો.

(xii) વ્યાખ્યાન પદ્ધતિનો અર્થ આપો.

@geniusguruji

Seat No. : ______________

JB-103

January-2023

B.Ed., Sem.-I

B-111 : Accountancy – I

Time : 2:30 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. Write the following questions :
   - (i) Give definition of Accountancy & explain importance of Accountancy. 7
   - (ii) Explain goals of Accountancy at Higher Secondary Level. 7

   OR

   - (i) Give meaning of Accountancy and explain scope of Accountancy. 7
   - (ii) Explain General & Specific objectives of Accountancy at Higher Secondary Level. 7

2. Write the following questions :
   - (i) Give Meaning of Micro Teaching and explain steps of Micro Teaching. 7
   - (ii) What is called Set Induction ? Write importance of Set Induction and explain with example. 7

   OR

   - (i) Explain Meaning of Simulation and write merits & demerits of Simulation. 7
   - (ii) Give meaning of Stray Lesson and write difference between Unit Planning & Lesson Planning. 7

3. Write the following questions : 14
   - (i) Explain following Accounting terms with example : Assets, Capital, Bills Receivable, Drawing, Liability.
   - (ii) Write down Journal Entries in the book of Diya.
     - (1) Started business by bringing Cash of ₹ 50,000, Furniture of 25000, Debtors of 20,000, Creditor of 25,000, Loan from Friend Himani of ₹ 25,000.
     - (2) Goods of ₹ 25,000 purchased from Priyanka at 10 % T.D. and 5 % C.D. Half Amt. paid in cash.

@geniusguruji

(3) Sold goods of ₹ 30,000 to Pratik at 10% T.D. & 5% C.D., Received 1/3 amount by Cheque and remaining by cash.

(4) Purchased Furniture of ₹ 70,000 from Ravina Furniture Mart.

(5) Paid Income tax of ₹ 10,000.

(6) Received cross cheque from Harmi of ₹ 18,000 after deducting discount of 10 %.

(7) Cash of ₹ 10,000 for office use and cash of ₹ 5,000 for personal use withdrawn from Bank.

OR

(i) Laxmi Corporation has purchased machine for ₹ 2,75,000 on 1-4-12. The installation expense of this machine was ₹ 16,000. The repairing expense of ₹ 20,000 was incurred before putting this machine for production. On 1-10-13, Second new machine was purchased for ₹ 1,36,000, its installation expense was of ₹ 8,000. First purchased machine was sold on 30-9-14 at 40 % loss of book value.

Prepare machine account upto 31-3-15 and show its accounting effect in the annual accounts for the year 2012-13. Company provides depreciation on machines at 10 % every year under straight line method. **7**

(ii) Distinguish between : **7**

(a) General reserve and provisions

(b) General reserve and Capital reserve

4. Write the following questions :

(i) Ansh and Zeel are partners of a firm sharing profit-loss in the proportion 3:2. From the trial balance dated 31-3-2017 and adjustments, prepare annual accounts of the firm : **7**

@geniusguruji

Trial Balance of Partnership Firm of Ansh and Zeel as on 31-3-2017

Debit Balances	Amt. (₹)	Credit Balances	Amt. (₹)
Drawings : Ansh	5,000	Capital Accounts : Ansh	55,000
Zeel	5,000	Zeel	45,000
Leasehold building		Loan of Brahma (from 1-7-2016)	50,000
(from 1-4-16 for 10 years)	60,000	Discount received	400
Machinery (Office)	50,000	Creditors	25,000
Discount allowed	350	Commission	2,500
Debtors	40,000	Bills payable	5,000
Carriage outward	1,200	Trading A/c	97,250
Furniture-fixtures	5,000		
Salary	7,500		
Bad debts	1,200		
Bills receivable	20,000		
Trading expense	5,900		
Cash balance	6,000		
Stock (31-3-17)	73,000		
	2,80,150		**2,80,150**

Adjustments :

(1) Provide depreciation of 6 % on machinery and 20 % on furniture fixtures.

(2) Written off ₹ 500 from debtors as bad debts.

(3) Annual salary of ₹ 5,000 and ₹ 4,000 payable to Ansh and Zeel respectively.

(4) Commission of ₹ 500 is receivable.

(5) Outstanding salary ₹ 3,000.

(ii) Krunal, Nitesh and Bhavin are partners of a partnership firm. They decided to change their profit-loss sharing ratio from 3 : 2 : 1 to 1 : 1 : 1. Therefore they decided to make the valuation of goodwill. On the basis of partnership firm's profit and other information, determine the value of goodwill on the basis of three years purchase of super profit. 7

Assets : ₹ 6,00,000

Liabilities : ₹ 2,50,000

Expected rate of return : 10 %

Actual profit

Year	Profit (₹)
2014-15	80,000
2015-16	70,000
2016-17	90,000

OR

@geniusguruji

(i) Authorized capital of Dev limited of Ahmedabad was divided into 4,00,000 equity shares of ₹ 10 each. Out of this, company issued 3,00,000 equity shares. Amount called up per share was as under : ₹ 4 on application, ₹ 3 on allotment, ₹ 3 on final call.

Company received applications for 3,60,000 shares. Excess applications were rejected and money paid thereon was refunded to applicants. All the sums due on allotment and final call were received in full except final call on 2000 equity shares held by Divya. Pass journal entries in the books of company to record above transactions. 7

(ii) Write the journal entries only for the issue of debentures from the following transactions (without narration) : 7

(1) Issued 5000, 10 % debentures of ₹ 100 each at par, redeemable also at par.

(2) Issued 5000, 10 % debentures of ₹ 100 each at a discount of 5 %, redeemable also at par.

(3) Issued 5000, 10 % debentures of ₹ 100 each at a premium of 8 %, redeemable also at par.

5. Attempt any **seven** out of **twelve** : 14

(i) State list of tangible and intangible assets.

(ii) What is weighted average profit ?

(iii) What is capitalized profit ?

(iv) What is meant by share forfeiture ?

(v) What is pro-rata allotment of shares ?

(vi) What is meant by 'Loss on issue of debentures' ?

(vii) Explain the method of redemption of debentures,

(viii) What is called Inductive deductive method ?

(ix) Define skill of Illustration.

(x) Define set induction.

(xi) Define Demonstration method.

(xii) Give meaning of Lecture method.

@geniusguruji